

DVOJJAZYČNÁ KNIHA ★★★ PRO POKROČILÉ

Karel Čapek
Letters from England

Anglické listy

Pro výuku upravil kolektiv Anglictina.com

Dvojjazyčná kniha

anglický text na levé, český na pravé straně

- komentáře frází a gramatiky
- původní ilustrace
- slovíčka

MP3

text nahraný rodilým mluvčím

EPRESS @nglictina.com

Karel Čapek

Anglické listy

Letters from England

Computer Press, a. s.
Brno
2011

Anglické listy

Letters from England

KAREL ČAPEK

Computer Press, a. s., 2011. Vydání první.

Editor: Lucie Poslušná
Překlad: Klára Košutová
Jazykové úpravy: John Deane
Grafika a ilustrace: Cyril Kozák
Technická spolupráce: Miroslav Šulc
Komentář na zadní straně obálky: Anglictina.com, Ondřej Jirásek
Obálka: Martin Sodomka
Odpovědný redaktor: Ondřej Jirásek
Technický redaktor: Martin Vlach
Produkce: Petr Baláš

Hlas na CD: Diego de Alava

Computer Press, a. s.,
Holandská 3, 639 00 Brno

Objednávky knih:
http://knihy.cpress.cz
distribuce@cpress.cz
tel.: 800 555 513

ISBN 978-80-251-3591-4
Prodejní kód: KEJ301
Vydalo nakladatelství Computer Press, a. s., jako svou 3918. publikaci.

Předmluva

Anglické listy vznikaly v roce 1924 při dvouměsíčním pobytu Karla Čapka na Britských ostrovech. Původně vycházely jako sloupky v Lidových novinách. Čapek v nich líčí jazykem sobě vlastním život v Londýně i jiných částech Velké Británie a i po bezmála 90 letech je to počtení, které pobaví i poučí a v mnohém zastíní tvorbu nejednoho ze současných autorů.

Možná byste mohli namítnout, proč číst Čapka v angličtině a nevychutnat si ho raději v mateřském jazyce. Právě v případě Anglických listů se ale angličtina přímo nabízí. Pokud se chceme naučit anglický jazyk, nestačí se jen biflovat gramatiku a slovíčka. Abychom ho dokázali lépe pochopit, je třeba poznat i anglické reálie a samozřejmě je lepší je znát v angličtině. Navíc je pro ty, kteří angličtinou tak úplně nevládnou, vhodnější, když začnou číst v angličtině něco, co už znají z češtiny. A tím díla Karla Čapka bezesporu jsou.

Tentokrát tedy nemáte před sebou zjednodušený anglický originál s českým překladem, ale mírně upravený český text přeložený do angličtiny. Jako u jiných našich dvojjazyčných knih najdete v knize jazykové komentáře, anglicko-český slovníček a na přiloženém CD anglický text namluvený rodilým mluvčím. Věříme, že se dozvíte něco nového z anglického jazyka, a ruku na srdce, kolik z nás se od školní povinné četby dostalo k Čapkovu dílu. I českou verzi stojí zato si přečíst.

Tým Angličtina.com

FIRST IMPRESSIONS

"One must begin from the beginning," my Master once told me; but because I have already been on this island for ten days I have lost the beginning. What should I start with now? With grilled bacon, with London policemen or the Wembley exhibition? I see I am beginning in great confusion; but I must say the policemen are recruited for their beauty and size; they are like gods, one head taller than mortal men and their power is unlimited; when one of those two-metre Bobbies raises his arm at Piccadilly, all vehicles stop, Saturn and Uranus halt in their heavenly orbits waiting for Bob to lower that arm again. I have never seen anything that superhuman.

The biggest surprise for a traveller is when he finds in a foreign country something which he has read about a hundred times or seen a hundred times in a picture. I was surprised to see the Milan Cathedral in Milan or the Colosseum in Rome. It is a somewhat creepy sensation because one has the feeling that he has already been there or that he has already lived through this image in a dream or something. It takes you quite by surprise that there really exist windmills and canals in Holland or that London streets are really overcrowded so much, that it almost *makes you feel sick*[1]. There are two absolutely amazing feelings: to find something unexpected and to find something very familiar. Well then, I was surprised to find the Parliament on the Thames, gentlemen in top-hats in the streets, two-metre-tall Bobbies at the crossroads and so on. It was a surprising discovery that England really is English.

PRVNÍ DOJMY

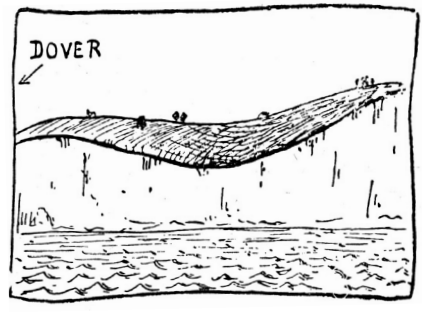
"Musí se začínat od začátku," radil mi kdysi mistr; ale jelikož jsem na tomto ostrově už deset dní, ztratil se mi začátek. Čím mám nyní začít? Opečeným špekem, londýnskými strážníky nebo výstavou ve Wembley? Vidím, že začínám velmi zmateně; ale musím říci, že strážníci jsou rekrutováni podle krásy a velikosti; jsou jako bohové, o hlavu větší než lidé smrtelní, a jejich moc je neomezená; když takový dvoumetrový Bob na Piccadilly zvedne ruku, zastaví se všechny vehikly, utkví Saturn a Uran stane na své nebeské dráze čekaje, až Bob tu ruku spustí. Nikdy jsem neviděl něco tak nadlidského.

Největší překvapení cestovatele je, najde-li v cizí zemi to, o čem stokrát četl nebo co stokrát viděl na obrázku. Užasl jsem, když jsem v Miláně našel milánský dóm nebo Koloseum v Římě. Je to poněkud příšerný dojem, protože člověk má pocit, že už tu někdy byl nebo že to už jednou nějak zažil, snad ve snu nebo kdy. Zarazí tě, že v Holandsku jsou opravdu větrné mlýny a kanály nebo že v ulicích Londýna je opravdu tolik lidí, že ti je z toho špatně. Jsou dva zcela fantastické dojmy: nalézt něco neočekávaného a nalézt něco hodně známého. Nuže, podivil jsem se, když jsem nad Temží našel Parliament, na ulicích gentlemany v cylindrech, na křižovatkách dvoumetrové Boby a tak dále. Byl to překvapující objev, že Anglie je opravdu anglická.

But to start from the beginning after all, I have drawn a picture of England for you to see what it looks like when you approach it from the Channel. The white things are simply cliffs and on the top grows grass, it is all built quite solidly but the feeling of a continent under your feet is surely a more solid feeling. I have also drawn Folkestone, where I landed, for you. In the setting sun it looked very much like a castle and battlements; later on it became evident they were simply chimneys.

Once I got off the boat, I realised with surprise that I could not understand a single word of English. I hid myself in the nearest train; luckily it turned out to be going to London. During the journey I found out that England actually happens to be one large park: meadows and pastures all along, beautiful trees, hundred year old alleys and sheep here and there. Red cottages, cyclists riding down alleys, otherwise scarce on people; our people *are used to seeing*[2] somebody digging in the ground on every inch there is.

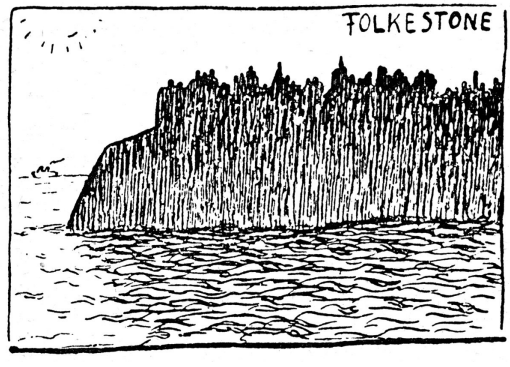
Finally the train channels between some strange little houses; there are a hundred of them, all of them the same; then another street of the same houses again; and again and again. The train's flying round the town which is under some kind of a terrible curse; because out of some desperate necessity there are two pillars at the door of each one of these houses. The next block was damned to hold balconies of iron. Another one was condemned to grey bricks and then there is a whole other quarter that for some unknown blame is obliged to have five steps at each entrance. I would feel very relieved if one of them had only three steps; but for some reason it is not possible.

Ale abych přece jen začal od začátku, tedy nakreslil jsem vám obrázek, jak vypadá Anglie, když se k ní blížíte z Kanálu. To bílé jsou prostě skály a nahoře roste tráva; je to stavěno dosti důkladně, ale cítit pod nohama kontinent, to je přece jen solidnější pocit. Nakreslil jsem vám také Folkestone, kde jsem přistál. V západu slunce to vypadalo jako hrad a cimbuří; později se ukázalo, že to jsou komíny.

Vystoupiv na zem shledal jsem s úžasem, že neumím a nerozumím ani slovo anglicky. Ukryl jsem se tedy do nejbližšího vlaku; naštěstí se ukázalo, že jede do Londýna. Cestou shledávám, že Anglie je vlastně velký park: samé louky a palouky, překrásné stromy, staleté aleje a sem tam ovce. Červené domky; alejí jede cyklista, jinak je tu poskrovnu lidí; člověk od nás je zvyklý, že se na každé pídi země někdo mrví v hlíně.

Konečně se vlak zavrtává mezi jakési divné domky; je jich sto docela stejných; pak zase celá ulice stejných; a zase; a zase. Vlak letí kolem celého města, na němž leží nějaká hrozná kletba; neboť každý domek má u dveří z jakési zoufalé nutnosti dva sloupy. Další blok je zaklet k tomu, aby nesl samé železné balkóny. Následující blok je navždy odsouzen k šedivým cihlám. a pak je celá čtvrť, jíž je pro nějakou neznámou vinu uloženo mít u každých dveří pět stupňů. Nesmírně by mi ulevilo, kdyby některý domek měl jenom tři; ale není to z jakési příčiny možno.

Then I got off the train, fell into the arms of a good Czech guardian angel, I was led right and left, up and down, I tell you, it was awful. They put me on a train, took me out, comforted me, fed me and lay a duvet over me. And it was dark as at home and quiet as home and the dreams I dreamt were of all kinds; something about the ship, something about Prague and something weird which I have already forgotten.

God bless I didn't dream fifty of the same dreams one after another. Blessed are we that at least dreams are not made the *way*[3] London streets are.

Potom tedy jsem vystoupil z vlaku, padl do náručí dobrého českého anděla strážce, byl veden vpravo a vlevo, nahoru a dolů; říkám vám, je to děsné. Naložili mne do vlaku, vyndali mne, těšili, krmili a uložili mne do peřin; i byla tma jako u nás, ticho jako u nás, a sny, které jsem měl, byly všelijaké, něco o lodi, něco o Praze a něco divného, co jsem už zapomněl.

Chvála bohu, že jsem neměl padesát stejných snů jeden za druhým. Buďte nebesa pochválena, že se aspoň sny nevyrábějí tak, jako londýnské ulice.

THE ENGLISH PARK

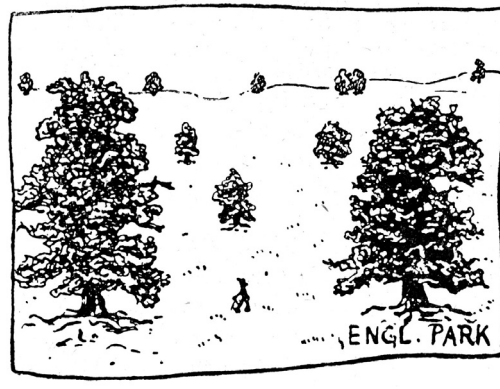
The trees might be the most beautiful thing about England. The meadows as well of course and Bobbies but most especially the trees, *broad*[4] in shoulders, old, spreading, free, honourable and humongous trees. I think they preserve aristocratic instincts, historicism, conservatism, protectionism, golf, the House of Lords, and other peculiar and old things. I would probably be a labourite if I lived in the Street of Iron Balconies or in the Street of Grey Bricks; but sitting under an oak tree in a park I felt a serious tendency to value old things, tradition and everything strong enough to survive ages.

Almost in everything that meets the eye you can feel old, respectable trees. In fact, one cannot see anything flashily new here; just the underground and that is why it is probably that ugly. But old trees and things contain little sprites, eccentric and prankish; as the English do. They are very solid and honourable; suddenly it rattles inside, they say something grotesque and then again they look as serious as an old leather chair; they are probably of old wood.

ANGLICKÝ PARK

Stromy jsou snad to nejkrásnější v Anglii. Také ovšem louky a strážníci, ale hlavně stromy, plecité, staré, rozložité, volné, ctihodné a převeliké stromy. Myslím, že udržují aristokratické pudy, historismus, konzervativnost, celní ochranu, golf, dům lordů a jiné zvláštní a staré věci. Byl bych asi labouristou, kdybych bydlil v ulici Železných Balkónů nebo v ulici Šedivých Cihel; ale sedě v parku pod dubem, pocítil jsem v sobě povážlivou náklonnost uznávat hodnotu starých věcí, tradice a všeho, co je dosti silné, aby se udrželo po věky.

Skoro ve všem, co tu člověk potkává, je nějak cítit staré a ctihodné stromy. Tady vlastně člověk nevidí nic okázale nového; jenom podzemní dráha je nová, a proto asi je tak ošklivá. Ale staré stromy a staré věci mají v sobě skřítky, výstřední a šprýmovné; stejně jako Angličané. Jsou velmi vážní a ctihodní; najednou to v nich zaharaší, řeknou něco pitvorného, a už zas vypadají vážně jako stará kožená židle; jsou asi ze starého dřeva.

I don’t know exactly why but this sober-minded England seems to me to be the most romantic of all the countries I have ever seen. Maybe for the old trees. Maybe not: perhaps it is for the lawns. It is because you walk on meadows instead of on the paths. We only dare to walk on the paths; it surely has an enormous influence on our mental life. When I saw the first gentleman walking across a lawn in a park, I was expecting him to start dancing or that the gardener would befall him and he would give it to him hot and strong. Nothing happened and finally even I got the courage to set off straight across the meadow to that oak tree. I had never felt as free as at that moment. It is very peculiar. I think it has a considerable influence on one’s character and worldview. It opens up great possibilities to walk other wards than on the path and not to feel as a scamp or anarchist.

Nevím ani proč, ale tato střízlivá Anglie mi připadá nejromantičtější ze všech zemí, které jsem viděl. Snad je to pro ty staré stromy. Nebo ne: to asi dělají trávníky. To dělá to, že se tady chodí po lukách místo po cestičkách. My si troufáme chodit jen po cestičkách; to má jistě ohromný vliv na náš duševní život. Když jsem viděl prvního gentlemana chodit v parku po trávníku, čekal jsem, že začne tančit, nebo že na něj přijde zahradník a strašně mu vynadá. Nestalo se nic, a konečně i já jsem se odvážil pustit se rovnou přes louku k onomu dubu. Nikdy jsem se ještě necítil tak svobodný jako v tomto okamžiku. Je to velmi zvláštní. Myslím, že to má značný vliv na povahu a světový názor. Otvírá to zázračnou možnost jít jinudy než cestou a přitom se necítit jako rošťák nebo anarchista.

LONDON STREETS

As for London itself, it smells generally of petrol and burnt grass. It's much more complicated with the voices of London. It's rattling, roaring, purring and bubbling with thousands of engines, buses and cars and you are shaking like a stuffed puppet, sitting on the roof of the bus which cannot move on. Then there are side streets, gardens, squares, roads, all those Two Columns streets, Identical Balconies streets, Seven Steps in Front of Each House streets and so on. At night the cats make love as wildly as on the *roofs*[5] of Palermo despite all the rumour about English puritanism. Just the people are quieter than anywhere else; they talk to each other in mutters and they mind themselves to be at home already.

And this is the most peculiar thing about English streets; you don't see honourable madams talking about what happened at the Smiths or Greens, nor honourable citizens sitting with their hands on their knees on the porch (by the way, I haven't seen a carpenter yet, nor a smith, no workshops, there are just shops here, just shops, just Westminster Bank and Midland Bank Ltd.), nor men drinking in the street, no benches on the market square, no layabouts, no pensioners, simply nothing, nothing, nothing. The London street is just such a gutter which life flows through in order to be at home. People don't live in the streets; streets are only run-throughs. The street isn't the most interesting bar where thousands of adventures speak to you; a bar where people whistle, fight, flirt, rest, philosophize, pee and enjoy life and make jokes or politics, gather in pairs, threesomes, families, crowds or revolutions. With us, in Italy, France, the street is somewhat a large pub or public garden, meeting place, playground and a theatre, expanded home and porch; here it is something that doesn't belong to anybody and no-one gets closer to another; you don't meet people and things, you only pass them.

LONDÝNSKÉ ULICE

Pokud se pak týče Londýna samotného, páchne povšechně benzínem a spálenou trávou. Složitější je to s hlasy Londýna: drnčí to, rachotí, přede a bublá tisíci motory, busy a auty; a vy se třesete jako vycpaná loutka, sedíc na střeše busu, který nemůže dál. Pak jsou postranní ulice, gardens, squares, roads a všeliké ulice Dvou Sloupů, ulice Stejných Mříží, ulice Sedmi Schůdků Před Každým Domkem a tak dále. V noci se tu milují kočky stejně divoce jako na střechách Palerma, přes všechny pověsti o anglickém puritánství. Jen lidé jsou tady tišší než jinde; mluví spolu jen na půl huby a koukají, aby už byli doma.

A to je to nejpodivnější na anglických ulicích: tady neuvidíte ctihodné dámy povídat si na rohu o tom, co se stalo u Smithů nebo Greenů, ani sedět na zápraží počestné občany s rukama na kolenou (mimochodem: tady jsem ještě neviděl truhláře, ani zámečníka, ani dílny; tady jsou jen krámy, samé krámy, samá Westminster Bank a Midland Bank Ltd.), ani muže pijící na ulici, ani lavičky na rynku, ani povaleče, ani penzisty, zkrátka nic, nic, nic; londýnská ulice je jen takové koryto, kterým život teče, aby už byl doma. Na ulicích se nežije, ulicemi se jenom probíhá. Tady ulice není ten nejzajímavější lokál, kde vás potká tisíceré dobrodružství; lokál, kde lidé pískají, perou se, koketují, odpočívají, filozofují, chodí na stranu a užívají života a dělají vtipy nebo politiku, shlukují se ve dvojice, v trojice, v rodiny, v davy nebo v revoluce. U nás, v Itálii, ve Francii je ulice jakási velká hospoda nebo veřejný sad, shromáždiště, hřiště a divadlo, rozšířený domov a zápraží; tady je něčím, co nepatří nikomu a nikoho nesbližuje s ostatními; tady nepotkáváte lidi a věci, zde je jenom míjíte.

For us, a man sticks his head out of the window and he is in the street. But an English home is not separated from the street only with a curtain in the window, but also with a garden and a grid, ivy, lawn and a hedge, with a knocker on the door and old tradition. The poetry of an English home is paid by the price of unpoetic English streets. And you won't find revolutionary crowds marching through them because the streets are too long for it. And too dull.

Then there are buses, the ships of the *desert*[6], camels carrying you on their backs across the brick endlessness of London. It is one of the mysteries to me they don't confuse the way. I don't yet know by which secret marks the driver tells apart Ladbroke Grove from Great Western Road. I don't know why he prefers driving to East Acton instead of going to Pimlico. Everything is so similar that I don't get why he specializes in East Acton. He might have a house there, the one with two columns and seven steps by the door. These houses look a bit like a family tomb; I tried to draw them, but even though I tried hard, I didn't achieve an expression desperate enough.

Not to forget: of course I went to see Baker Street and I came back terribly disappointed. There isn't even a single trace of Sherlock Holmes there. It is a respectable business street which has no higher task than to lead into Regent's Park, which, after long effort it almost manages. If we have a look at its underground station, we have exhausted everything, including our patience.

Člověk u nás vystrčí hlavu z okna, a už je na ulici. Ale anglický domov není od ulice oddělen jen záclonou v okně, nýbrž ještě zahrádkou a mříží, břečťanem, trávníčkem a živým plotem, klepátkem na dveřích a starou tradicí. Poezie anglického domova je zaplacena tím, že anglická ulice je bez poezie. A tady nikdy neuvidíte ulicemi mašírovat revoluční davy, protože ty ulice jsou na to příliš dlouhé. A příliš fádní.

Ještěže tu jsou busy, koráby pouště, velbloudi nesoucí vás na hřbetě skrze cihelnou nekonečnost Londýna. Je mi jednou ze záhad, že si nespletou cestu. Nevím, podle jakých tajných známek rozezná řidič Ladbroke Grove od Great Western Road. Nevím, proč dává přednost tomu, ujíždět do East Actonu, místo aby jel do Pimlica. Je to všechno tak stejné, že nechápu, proč se vlastně specializoval na East Acton. Snad tam má domek, jeden z těch se dvěma sloupky a sedmi stupni u dveří. Ty domky vypadají trochu jako rodinné hrobky; pokusil jsem se je nakreslit, ale ať jsem dělal co chtěl, nedosáhl jsem výrazu dosti beznadějného.

Abych nezapomněl: Ovšemže jsem se byl podívat na Baker Street, a vrátil jsem se strašlivě zklamán. Není tam ani stopy po Sherlocku Holmesovi; je to počestná obchodní ulice, jež nemá vyššího cíle než ústit do Regent's Parku, což se jí po dlouhém úsilí téměř povede. Podíváme-li se ještě na její podzemní stanici, vyčerpali jsme vše, i svou trpělivost.

TRAFFIC

But as long as I live, I will not make peace with what is called "*traffic*[7]" here. With great fear I remember the first day I was brought to London. First, they took me by train, then they ran through some huge glass halls and I was pushed into a cage which looked like scales for weighing cattle. This was a lift and it went down through an ugly iron well, then I was taken out again and they ran through some crooked long underground corridors; it was like a horrible dream. Then there was this canal with rails and a rumbling train flew in. They threw me into it and the train flew on, and it was very sultry in there probably because of the proximity of hell. Then they took me out again and ran through some other catacombs to an escalator which rattles like a mill and rushes up with people on it. I tell you it is like a fever. Then there were several more corridors and stairways and despite my resistance they led me out in the streets where my heart sank. Four lines of vehicles without an end or interruption shuffling along; buses, mastodons rushing along in herds with people on their backs; cars, vans, cyclists, running people, ambulances, people climbing buses like squirrels, and now everything stands still, a grumbling and rattling stream, and it can't go any further, but neither can I go any further; the idea of crossing the street to the other side is horrifying.

TRAFFIC

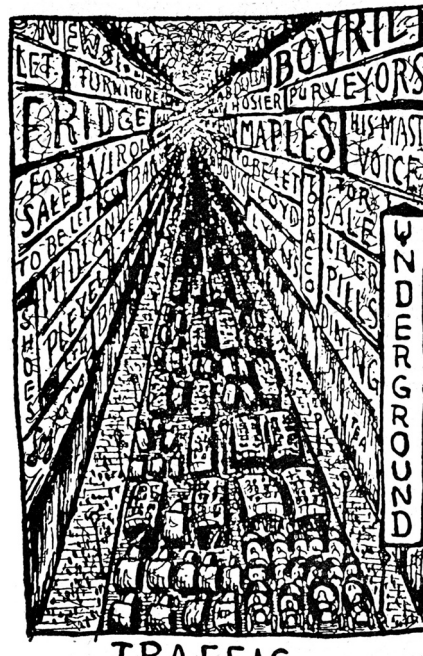
Ale jakživ se nesmířím s tím, čemu se tady říká traffic. Vzpomínám s hrůzou na den, kdy mne poprvé dovezli do Londýna. Nejdřív mne vezli vlakem, pak běželi nějakými obrovskými zasklenými halami a strčili mne do klece, jež vypadala jako dobytčí váha; to byl lift, a jelo to dolů ošklivou kovovou studní, načež mne vytáhli a utíkali křivolakými podzemními chodbami; bylo to jako hrozný sen. Pak tam byl takový kanál s kolejemi, a tam přiletěl bručící vlak; hodili mne do něho, a vlak letěl dál, a bylo tam hrozné dusno, patrně z blízkosti pekla; načež mne znovu vyndali a běželi dalšími katakombami k pohyblivým schodům, jež rachotí jako mlýn a ženou se do výše i s lidmi; říkám vám, je to jako horečka. Pak ještě několik chodeb a schodišť, a přes můj odpor mne vyvedli na ulici, kde mi kleslo srdce. Bez konce a přerušení se sune čtyřnásobný pás vehiklů: busy, mastodonti řítící se ve stádech s lidičkami na zádech; auta, náklaďáky, cyklisti, běžící lidé, ambulance, lidé šplhající na busy jako veverky, a teď to všechno stojí, mručící a drnčící příval, a nemůže to dál; ale ani já nemohu dál, představa, že musím přeběhnout na druhou stranu ulice je děsná.

I came back from London broken-hearted, desperate, struck down in body and heart; for the first time in my life I felt a blind and furious hostility to modern civilization. It seemed to me there was something catastrophic in this awful heaping of people; it is said there are seven and a half million of them. I remember that the first impression of this huge heap was almost tragic; I felt suffocated and I felt homesick as if a little child lost in the woods. I admit I was scared that I would get lost, I would get run down by a bus, something would happen to me, that human life has no value, that a human being is only a huge heap of bacteria on a rotten potato, that this is only some kind of bad dream, that the human race would become extinct from some kind of terrible catastrophe, that a human being is powerless; that I would start crying and everybody would laugh at me: all of the seven and a half million people there.

Well, today I got used to it a bit, I walk, run, dodge, drive, climb onto the roofs of the vehicles or rush into the *lifts or tubes*[8] like anybody else, but only on one condition- I mustn't think about it. The moment I want to realise what is happening I again have the torturing feeling of something wrong, monstrous and catastrophic going on which I don't know the way about.

Vracel jsem se z Londýna zdrcen, zoufalý, zhroucen na duchu i na těle; poprvé v životě jsem pocítil slepý a zuřivý odpor k moderní civilizaci. Zdálo se mi, že je něco katastrofálního v tom strašném nakupení lidí; prý jich je tady sedmapůl miliónu. Vzpomínám, že první dojem z této veliké hromady byl tragický; bylo mi úzko, a stýskalo se mi po domově, jako když se malé dítě ztratí v lese. Přiznávám, že jsem se bál, že se ztratím, že mne přejede autobus, že se mi něco stane, že lidský život nemá ceny, že lidé jsou jen obrovská hromada bakterií na nějakém plesnivém bramboru, že to je snad jen ošklivý sen, že lidstvo vyhyne nějakou hroznou katastrofou, že člověk je bezmocný, že se dám do pláče a že se mi všichni budou smát: všech sedmapůl miliónu lidí.

Dobrá, dnes jsem si už trochu zvykl, jdu, běžím, uhýbám, jezdím, šplhám na střechy vehiklů nebo se řítím lifty a tubami jako každý jiný, ale jen za jednu cenu: že na to nesmím myslit. Jakmile si chci uvědomit, co se děje, mám zase mučivý pocit něčeho špatného, obludného a katastrofálního, s čím si nevím rady.

And sometimes all this stops for, let's say, half an hour, just because there's simply too much of it. Somewhere at Charing Cross there happens a knot and before it gets untied you can sit in your vehicle and think about what it is going to be like in twenty years from now. It is not decided yet whether people will walk on the roofs or under the ground, it's only for sure that it won't be possible on the ground any more which is a remarkable achievement of civilization. I have drawn a picture for you but it looks much worse in reality because it rumbles like a factory; only the drivers don't hoot and people don't swear, they are a quiet folk after all.

So far I have met only one person who was whistling. He was black.

A někdy se to všechno zastaví třeba na půl hodiny: prostě proto, že toho je příliš mnoho. Někdy na Charing Cross se udělá uzel, a než se to rozmotá, můžete zatím ve svém vehiklu přemýšlet, jak to bude vypadat za dvacet let. Není dosud rozhodnuto, budou-li lidé chodit po střechách nebo pod zemí; jenom to je jisto, že na zemi to už nepůjde, což je pozoruhodná vymoženost moderní civilizace. Nakreslil jsem vám obrázek, ale ve skutečnosti to vypadá ještě hůře, neboť to hlučí jako továrna; šoféři však netroubí a lidé nenadávají; je to přece jen klidný lid.

Potkal jediného člověka, který si hvízdal. Byl to černoch.

HYDE PARK

And when I felt the most down in this English land, I *set off*[9] down Oxford Street and found myself in Hyde Park; and there I saw it, and ran there to see it because there were crowds of people there. And when I realised what was going on there, I felt happier right away.

It is that huge open space and whoever wants to may bring a chair or a platform or nothing at all and he may start to speak. In a minute there are five or twenty or three hundred people listening to him, answering, nodding or opposing. Larger churches have these little mobile pulpits but most speakers just stand on the ground sucking a wet cigarette, preaching about vegetarianism, God almighty, education, reparation or spiritualism. I haven't seen such a thing before.

Being myself a sinner I haven't been to a sermon for ages so I went to listen. I joined a large crowd where on a little pulpit an old man in a top hat was bumping around, swinging one's arms around that much I was afraid he would fly over that little banister of his. Another crowd was preached to by an old lady; I am not against emancipation at all, but the female voice, you see, one just cannot listen to it; a woman is handicapped from nature with her vocal organ after all. When a lady speaks, I always have the feeling that I am a little boy being scolded by my mother. What the English lady was grumbling about I did not understand very well, I only knew she wanted us to examine our souls. In another crowd there was a Catholic preaching under a large crucifix; for the first time in my life I witnessed a sermon of faith to heretics, it was pretty nice and it ended up with singing which I tried to accompany by singing the second part; unfortunately I didn't know the tune.

HYDE PARK

A když mně bylo nejsmutněji v zemi anglické, pustil jsem se po Oxford Street a ocitl se v Hyde Parku; a tam jsem to uviděl, a běžel jsem se tam kouknout, protože tam byly zástupy lidu. A když jsem pochopil, co se děje, bylo mi hnedle radostněji.

To je takové velké prostranství, a kdo chce, může si přinést židli nebo řečniště nebo vůbec nic a může začít povídat. Za chvíli ho poslouchá pět nebo dvacet nebo tři sta lidí, odpovídají mu, pokyvují nebo odporují. Větší církve mají takové pojízdné kazatelničky, ale nejvíc řečníků stojí prostě na zemi, cucají mokrou cigaretu a kážou o vegetariánství, o pánubohu, o výchově, o reparacích nebo o spiritismu. Jakživ jsem neviděl něco podobného.

Protože jsem já hříšný už mnoho let nebyl na žádném kázání, šel jsem poslouchat. Přidal jsem se k velkému zástupu, kde na kazatelničce poskakoval starý pán v cylindru; házel rukama tak, že jsem se bál, že přeletí přes zábradlíčko. Dalšímu zástupu kázala starší dáma; nejsem nijak proti ženské emancipaci, ale ženský hlas, víte, člověk to zkrátka nemůže poslouchat; ženská je přece jen od přírody handicapována svým hlasovým orgánem. Když řeční dáma, mám vždycky pocit, že jsem malý hoch a že mne maminka hubuje. Proč hubovala ta anglická lady, jsem dobře nepochopil; vím jen, že křičela, abychom šli do sebe. V dalším zástupu kázal katolík pod vysokým krucifixem; poprvé v životě jsem viděl hlásání víry kacířům; bylo to moc hezké, a končilo to zpěvem, v němž jsem se pokoušel zpívat druhý hlas; bohužel jsem neznal melodii.

Several crowds were exclusively engaged in singing; that meant a little man placed himself in the middle with a baton and gave an "A" and the whole crowd sang, nicely even and polyphonically; not being from this parish I only intended to listen, but a gentleman next to me encouraged me to sing too and so I sang loudly, praising the Lord without words or tune. A couple in love passes by, the boy takes out his cigarette and sings, the girl sings too, an old lord sings, and a shabby little man in the middle is waving the baton with great grace as if at the opera; I hadn't found anything as likeable as this here so far.

I also stopped for a while at little debating knots; one very ragged gentleman spoke in such frightful cockney that I didn't understand him at all. One knot only had five members. There was an Indian, *a one-eyed man*[10] in a cap, a fat Armenian Jew and two men with pipes. One-eye kept claiming in some awful pessimism that "something happens to be nothing sometimes", while the Indian held for a more cheerful view that "something is always something" which he repeated twenty times in a row in quite poor English. Then I wanted to mind my own business and go home since it was night already; but I was stopped by a nervous man and I don't know what he was telling me; I told him back I was not local, that London was a frightful thing, but that I liked Englishmen; that I had already seen my share of the world but little I liked that much as those speakers in Hyde Park. Before I finished there were ten people standing around listening quietly; I could have started a new church but I can't speak English that well so I sneaked away.

Několik zástupů se věnovalo výhradně zpěvu; to se postaví doprostřed mužíček s taktovkou, udá áčko, a celý zástup zpívá, dokonce velmi slušně a polyfonicky; chtěl jsem jen mlčky poslouchat, neboť nejsem z téhle farnosti, ale gentleman vedle mne mě vybídl, abych také zpíval, i pěl jsem nahlas a velebil Hospodina beze slov i bez melodie. Jde tudy zamilovaný párek, mládenec vytáhne z úst cigaretu a zpívá, dívka taky zpívá, zpívá starý lord a ošoupaný mužík uprostřed mává taktovkou graciézně jako v opeře; nic se mi tady dosud tak nelíbilo.

Postál jsem také chvíli u maličkých debatních hloučků; jeden neobyčejně otrhaný gentleman mluvil tak strašně cockney, že jsem mu vůbec nerozuměl. Další hlouček byl jenom pětičlenný; byl tam jeden Ind, jeden jednooký v čepici, jeden tlustý arménský žid a dva muži s lulkami; jednooký tvrdil v jakémsi strašlivém pesimismu, že "něco je někdy nic", kdežto Ind zastával radostnější názor, že "něco je vždycky něco", což opakoval dvacetkrát v docela chatrné angličtině. Potom jsem chtěl jít po svém, neboť byla už noc; ale zastavil mne nějaký nervózní člověk a nevím, co mi říkal; odpověděl jsem mu, že jsem tu cizí, že Londýn je strašná věc, ale Angličany že mám rád; že jsem už viděl kus světa, ale že máloco se mi tak líbilo jako řečníci v Hyde Parku. Než jsem to vše pověděl, stálo kolem nás deset lidí a tiše poslouchali; mohl jsem založit novou církev, ale neumím dost dobře anglicky, a proto jsem se vytratil.

Behind a railing in Hyde Park there were some sheep grazing; and while I was watching, one of them, probably the eldest, stood up and started *baaing*[11]; and so I listened to her preaching and only when she had finished with it I went home, content and purged as if after a church service. I could follow up with thoughts on democracy, English character, need for faith and other things; but I prefer to leave things their inherent natural beauty.

Za mříží v Hyde Parku se pásly ovce; a když jsem se na ně díval, jedna, patrně nejstarší, vstala a začala bečet; i naslouchal jsem jejímu kázání, a teprve když domluvila, šel jsem domů, spokojen a očištěn jako po bohoslužbě. Mohl bych na to navázat úvahami o demokracii, anglické povaze, potřebě víry a jiných věcech; ale raději nechávám věcem jejich přirozenou krásu.

